

ПРОБЛЕМА ПОКРАЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО КЛІМАТУ В УКРАЇНІ

Анотація. Висвітлено особливості інвестиційного клімату в Україні та проведено аналіз можливих шляхів покращення умов для іноземних інвесторів. Проаналізовано динаміку інвестиційних надходжень в українську економіку, розглянуто проблему відтоку капіталів з економіки України.

Аннотация. Освещены особенности инвестиционного климата в Украине и проведен анализ возможных путей улучшения условий для иностранных инвесторов. Проанализирована динамика инвестиционных поступлений в украинскую экономику, рассмотрена проблема оттока капиталов из Украины.

Annotation. The article deals with the specific features of the investment climate in Ukraine and the analysis of possible ways to improve the conditions for foreign investors. The dynamics of the investment in Ukrainian economics has been analysed, and the problem of capital outflow from Ukraine has been studied.

Ключові слова: бізнес-клімат, інвестиції, інвестиційний клімат, державне регулювання, інвестиційна привабливість, іноземний капітал, інвестор.

Скорочення притоку іноземних інвестицій в Україну в 2012 році стало тривожним сигналом для економіки. Уряд України планує остаточно затвердити Державну програму активізації розвитку економіки на 2013 – 2014 рр., що передбачає покращення бізнес-клімату та залучення інвестицій в економіку країни. На сучасному етапі було виконано не всі програмні пункти. Активна державна політика щодо покращення умов для іноземних інвестицій наразі буде вагомим стимулом для вирішення проблем національної економіки в довгостроковому періоді.

Проблемою інвестиційної діяльності займалися багато українських та іноземних вчених. Зокрема було використано праці таких авторів, як: Косаковський К. В., Тимків О. В. [1; 2]. Інші автори, що займалися цією проблемою: Пересада А. А., Геєць В. М., Семиноженко В. П., Федулова Л. І., Громов О. В., Коюда В. О., Груба Г. І., Гаман М. В., Гриньова В. М., Пономаренко В. С., Судоргін М. Г.

Метою даної наукової роботи є проведення аналізу інвестиційних надходжень до української економіки, виявлення шляхів покращення ситуації, інвестиційної привабливості України та її інвестиційного клімату.

Згідно із Законом України "Про інвестиційну діяльність" від 18.09.1991 р. № 1560-ХІІ (остання редакція від 06.12.2012 р.) інвестиціями є всі види майнових та інтелектуальних цінностей, які є вкладенням в об'єкти підприємницької діяльності, в результаті чого створюється прибуток (дохід) чи досягається соціальний ефект [3]. Інвестиції займають центральне місце в економічному процесі, вони сприяють розвитку національної економіки та покращенню її стану в міжнародних економічних відносинах. Для всебічного залучення іноземних інвестицій держава повинна створити сприятливий інвестиційний клімат.

Інвестиційний клімат – це сукупність об'єктивних та суб'єктивних умов, які сприяють (гальмують) процесу інвестування народного господарства та окремих підприємств, компаній, галузей [4].

За даними Держстату, у січні – вересні 2012 р. іноземні інвестори вклали в економіку України \$4,3 млрд прямих іноземних інвестицій, що на 8,9 % менше, ніж за аналогічний період 2011 р. (\$4,7 млрд). Протягом останніх років спостерігається тенденція до зменшення прямих іноземних інвестицій в Україні. Збільшення притоку іноземних інвестицій очікувалося в період Євро-2012, але цього через різні причини не сталося.

Основними інвесторами в економіку України залишаються Кіпр, Німеччина та РФ (таблиця) [5].

Таблиця

**Структура накопичених (залучених) прямих іноземних інвестицій в Україну
станом на 01.10.2012 р., %**

Назва країни-інвестора	Об'єм прямих іноземних інвестицій у % до всього
Усього	\$ 52,7 млрд (100 %)
Кіпр	28,6
Німеччина	14,1
Голландія	9,6
Російська Федерація	7,0
Австрія	6,5

Англія	4,5
--------	-----

Віргінські острови	3,4
Франція	3,4
Швеція	3,0
Інші	19,9

Результати дослідження інвестиційної привабливості країни, проведені минулого року Європейською Бізнес Асоціацією (ЕВА), засвідчили, що Україна знаходиться зараз на останніх позиціях у міжнародних рейтингах. Експерти оцінили інвестиційний клімат держави на 2,19 балів із 5 максимальних. Причини такого становища України криються в посиленні тиску на бізнес, складне адміністрування податків, недосконалій законодавчій базі, що постійно змінюється, зростаючій корупції. Більшість опитаних у ході дослідження респондентів (73 %) не побачили позитивних зрушень в інвестиційному кліматі держави за останні 3 місяці 2012 року [1].

Наразі уряд готує пакет законопроектів, які будуть сприяти покращенню інвестклімату та спрощенню ведення бізнесу в Україні. Так, Мін'юст підготував законопроект, що передбачає виключення з Податкового кодексу положень, згідно з якими марки акцизного податку, торгові патенти, свідоцтва платника єдиного податку визнавалися документами суворого обліку. Таке нововведення дозволить зменшити вартість бланків необхідних документів та зменшити плату за надання послуг [6].

Згідно з думкою експертів, наміри влади підвищити мито для захисту внутрішнього ринку призведе до падіння інвестиційної привабливості України, підвищення ціни імпорту та ускладнення доступу українських товарів на зовнішні ринки, зумовлені "дзеркальними" протекціоністськими заходами інших держав [2].

Для покращення інвестиційного клімату та ситуації з іноземними інвесторами з боку держави можуть бути проведені такі заходи:

- 1) спростити та стабілізувати законодавство (ускладнити процедуру внесення змін до нього);
- 2) забезпечити рівність інвесторів (відсутність будь-яких привілеїв для різних рівнів та напрямів інвестування та різних інвесторів);
- 3) відмовитися від українських стандартів бухгалтерського обліку та аудиту і перейти до Єдиного європейського стандарту з 2015 р.;
- 4) ввести повноцінний обіг землі;
- 5) забезпечити стабільність політичної ситуації в країні;
- 6) забезпечити правові гарантії виконання договорів суб'єктами підприємницької діяльності.

Отже, усунення в максимально стислі строки негативних моментів ведення бізнесу в Україні може стимулювати надходження прямих іноземних інвестицій та покращити інвестиційний клімат держави.

Наук. керівн. Пономаренко О. О.

Література: 1. Європейська Бізнес Асоціація. – Режим доступу : <http://indices.eba.com.ua/ua/ii/>. 2. Тымкв О. В. Приполярье / О. В. Тымкв // Бизнес. – 2013. – № 6(1045). – С. 20–22. 3. Про інвестиційну діяльність : Закон України від 18.09.91 № 1560-ХІІ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg>. 4. Економічна енциклопедія. – К. : Академія, 2000. – С. 656. 5. Дані державного агентства України зі статистики від 04.03.13 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/>. 6. Дані міністерства юстиції України від 04.03.13 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.minjust.gov.ua/>.